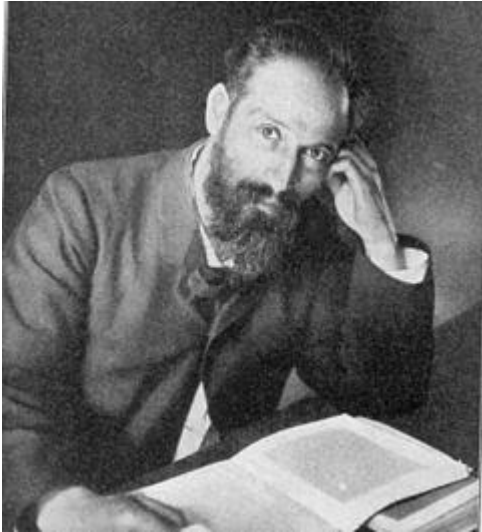

Wat meer uitleg over de programmaonderdelen:

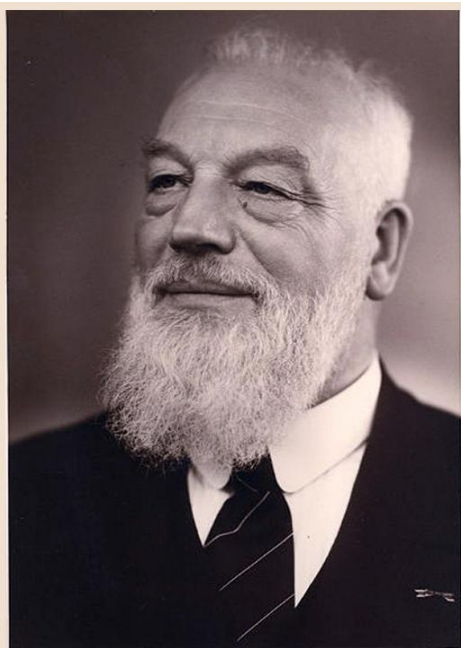
Jan Ligthart: *'Stop ze niet vol met kennis, maar gebruik hun natuurlijke gretigheid om zelf te leren'.*

Jan Ligthart was van 1885 tot 1916 de hoofdonderwijzer van een armenschool in de Schilderswijk. Hij wist een enorme verandering tot stand te brengen op zijn school en inspireerde heel veel onderwijzers en schoolbesturen in binnen- en buitenland. Hij haalde de buitenwereld de klas in. Vooral het boerenleven en de ambachten. Hij moet een heel bijzondere man zijn geweest. Iemand die de liefde voor kinderen voorop stelde. Hij is de man van het leesplankje Aap Noot Mies, van de verhalen van Ot en Sien en de bedenker van prachtige schoolplaten. En waarom

vroeg koningin Wilhelmina juist hém om prinses Juliana les te geven? En hoe liep dat af?

Rommert Casimir: *'Leren is spelen en spelen is leren'*

Prof. Dr. R. Casimir

Jan Ligthart was ook betrokken bij de oprichting van het Nederlands Lyceum in 1909. Daar werd de onderwijsvernieuwing doorgezet naar de middelbare school. De toenmalige HBS was volgens de oprichters te veel bezig met kennisoverdracht en hield geen rekening met de ontwikkelingsfases van jongeren. Op het Nederlands Lyceum werkten ze met een voorschool van twee jaar waardoor leerlingen hun beroepskeuze wat konden uitstellen. Het lyceum betrok ook de ouders bij de school. Het was een initiatief van een bijzonder clubje vooruitstrevende Hagenaars. Wie waren dat? Wat wilden ze? De eerste rector was **Rommert Casimir**. Hij introduceerde ouderavonden, klassenleraren, werkweken en schoolreizen. Schoolclubs voor sport, toneel, muziek. Casimir zou

later de eerste hoogleraar pedagogiek in Nederland worden.

Op stap met **Broeder Frans Wils**

We gaan tussendoor ook een korte wandeling maken door de tuin van het stadsklooster naar de St. Jozefkapel. Bijzonder in deze kapel is dat er een hele rij glas- in- loodramen zit die ontworpen en gemaakt zijn door Lou Asperslagh en die je normaal dus niet zo snel zou kunnen bekijken. Lou Asperslagh was geïnspireerd door het werk van Jan Toorop. In de kapel zijn ook mooie schilderijen van François Mes. En dan zit er ook nog een klein verborgen onderwijs-museumpje in de sacristie!

Broeder Frans over de ambachtsschool: *'Ik zorgde ervoor dat er iedere dag iets actiefs gedaan werd. Dan gingen we naar het zwembad, we gingen voetballen of gymmen. Iedere dag konden ze even de energie kwijt. Dan drie kwartier stil lezen. Dus alle kinderen kozen hun eigen boek en dan was het stil. En elke dag zingen. Zingen is heel wezenlijk voor je ontwikkeling, dus ook voor taalgevoel en het voelt lekker. Daarnaast leerden ze zo, dat het leuk is om sámen iets te doen en sámen ergens trots op te zijn.'*

Het programma rond het thema "Onderwijsvernieuwing rond 1900" is een initiatief van Harry Berg, en is een onderdeel van het evenement 'Art Nouveau Festijn, Den Haag rond 1900' dat plaats vindt op za. 23 en zo. 24 augustus 2025 (www.artnouveaufestijn.nl)

